

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๖๘ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๒,๘๑๗,๘๗๙ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พบการระบาดในข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๗๘๐ ไร่ (ลดลงจากสัปดาห์ก่อน ๒๐๐ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่

จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ อำเภอบึงสามพัน

จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเวียงชัย

โรคไหม้ข้าว** ไม่พบการระบาดของโรคไหม้ข้าว

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

๒.๑ เจ้าหน้าที่กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว ภายใต้โครงการกำหนดจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์ข้าว) เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าว

๒.๒ ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศจช.ในพื้นที่เสี่ยง เตรียมความพร้อมในการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และรมรวงศ์ให้สมาชิก ศจช. ใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๒.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดบึงกาฬ แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ ตามคำแนะนำของกรมการข้าว เนื่องจากพื้นที่การระบาดของอำเภอบึงสามพัน นั้นเป็นพื้นที่ๆเกิดความเสียหายทั้งหมด อยู่ระหว่างการดำเนินการขอประกาศภัยพิบัติ

๒.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ ตามคำแนะนำของกรมการข้าว เนื่องจากพื้นที่การระบาดของอำเภอเวียงชัยอยู่ระหว่างการดำเนินการขอประกาศภัยพิบัติ

๒.๕ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ได้จัดทำโครงการจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว) ในพื้นที่ ๔๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร มุกดาหาร นครพนม อุบลราชธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี เลย หนองคาย สกลนคร ร้อยเอ็ด น่าน แพร่ พะเยา อุดรดิษฐ์ เชียงใหม่ พิษณุโลก เชียงราย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี นครปฐม ปทุมธานี สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก ระยอง สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พัทลุง และจังหวัดชลบุรี

๓. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๔- ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ภาคเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๔ - ๒๙ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๘ - ๔๔ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่งร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๔ - ๒๘ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๖ - ๔๑ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่งร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่

ภาคกลางและภาคตะวันออก อุณหภูมิต่ำสุด ๒๖ - ๒๙ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๖ - ๔๓ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่งร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่

ภาคใต้ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๓ - ๒๙ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๔ - ๓๙ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่งร้อยละ ๒๐ - ๓๐ ของพื้นที่

ในช่วงนี้พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของภาคเหนือสภาพอากาศโดยรวม ร้อนจัดซึ่งไม่เหมาะสมต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่มีบางพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงราย พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ขอให้เกษตรกรเฝ้าระวังและออกสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้แจ้งเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการควบคุมให้ทันสถานการณ์ส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะออกรวงถึงเก็บเกี่ยว ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพอากาศโดยรวมร้อนถึงร้อนจัดไม่เหมาะสมกับการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพอากาศโดยรวมร้อนถึงร้อนจัดไม่เหมาะสมแก่การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่มีบางพื้นที่ในเขตจังหวัดบึงกาฬ พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ขอให้เกษตรกรเฝ้าระวังและออกสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะข้าวที่อยู่ในระยะตั้งท้องถึงออกรวง หากพบการระบาดให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทันที เพื่อดำเนินการควบคุมให้ทันสถานการณ์ พื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะตั้งท้อง ออกรวง ถึงเก็บเกี่ยว สภาพอากาศร้อนไม่เหมาะต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

๔.๑ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๑. ปลูกข้าวพันธุ์ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น กข ๖ กข ๓๑ กข ๔๑ กข ๔๗ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๓ สุพรรณบุรี ๙๐ พิษณุโลก ๒ เป็นต้น และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวกันติดต่อกันเกิน ๔ ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอปานกลาง โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรง

๒. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ เพื่อนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศในแปลงนามาวิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเองในการจัดการแปลงจากสถานการณ์จริง

๓. ในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน ๒-๓ สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้อง ควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน ๗-๑๐ วัน แล้วปล่อยให้แห้งสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔. ใช้เชื้อราบิวเวอเรีย(เชื้อสด) อัตรา ๑ กิโลกรัม(๒ ถุง)/น้ำ ๒๐ ลิตร ควรฉีดพ่นในบริเวณที่พบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และควรฉีดพ่นในเวลาเย็น

๕. ในกรณีที่เป็นต้องสารเคมีในการกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลแนะนำให้ใช้สารเคมี ดังนี้

๑) ข้าวระยะกล้าถึงแตกกอ (อายุ ๓๐-๔๕ วัน)

- บูโพรเพซิน ๒๕ % WP ๑๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- บูโพรเพซิน ๑๐ % WP ๒๕ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- บูโพรเพซิน ๕ % WP + ไอโซโปรคาร์บ ๒๐ % WP ๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร

๒) ข้าวระยะแตกกอเต็มที่

- อีโทเฟนพรีอ็อกซ์ ๑๐ % EC ๒๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อีโทเฟนพรีอ็อกซ์ ๕ % EC ๔๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน ๒๐ % EC ๑๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ฟิโนบูคาร์บ ๕๐ % EC ๖๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ไอโซโปรคาร์บ ๕๐ % WP ๖๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร

๓) ข้าวระยะตั้งท้องถึงออกรวง

- ไดโนทีฟูแรน ๑๐ % WP ๑๕ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ไทอะมิโทแซม ๒๕ % WG ๒ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- โคลไทอะนินดิน ๑๖ % ๖-๙ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อิมิดาโคลพริต ๑๐ % SL ๑๕ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อีทีโพรล ๑๐ % SC ๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๖๘ จังหวัด ๑,๗๔๐ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๕๙ จังหวัด ๙๕๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๖ และ ๕๔.๖๐ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๙ จังหวัด ๗๙๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๔ และ ๔๕.๔๐ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๕๙ จังหวัด ๙๕๖ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๖ และ ๕๔.๙๔ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๙ จังหวัด ๗๘๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๔ และ ๔๕.๐๖ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคใหม่
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

